

MEMO

Van Stefan Brouwer
Aan Auditcommissie
Datum 17 november 2023
Zaaknummer -
Betreft Informeel evaluerend gesprek auditcommissie 21 november 2023

Contactpersoon

S.W. Brouwer
T 14078
E sw.brouwer@dordrecht.nl

Aanleiding

In de auditcommissie van 29 augustus 2023 is de memo "Informatiewaarde bestuursrapportage(s)" besproken. Ingegaan is op de kwaliteit van informatie, het rapporteren over de voortgang van beleidsactiviteiten en de haalbaarheid van plannings. In de auditcommissie van 24 oktober 2023 kwam bij de behandeling van de begroting 2024 en de tweede burap zowel de kwaliteit van informatie als de tijdigheid ervan weer ter sprake. Dit was aanleiding voor het verzoek tot een informeel evaluerend gesprek met de auditcommissie. De vraag is dus of de recente aanpassing van de financiële verordening gebracht heeft wat ervan werd verwacht.

Relevante aanpassingen financiële verordening

- Twee tussenrapportagemomenten
(Eerste burap/kadernota in juli en tweede burap in november)
- Apart raadsvoorstel bij circulaire gemeentefonds.
- Geen slotwijziging meer in raad van december.

Eerste bevindingen (bestuurlijk)

- Veel omvangrijke documenten in korte tijd (bestuurlijke drukte bij zowel raad en college).
- Financiële documenten worden geclusterd behandeld.
- Stukken zijn inhoudelijk nog niet waar ze moeten zijn.
(Beslispunten en begrotingswijzigingen niet duidelijk en maatschappelijke effectindicatoren nog in ontwikkeling)
- De informatiewaarde van tussenrapportages voldoet nog niet (zie bijlage 1).

Punten van gesprek: **"Wat zijn uw bevindingen?", "Is de raad nu beter in positie?", "Wat zouden we volgend jaar anders willen?"**

Eerste bevindingen (proces)

- Proces zorgt voor piekmomenten (bestuurlijk en ambtelijk)
(o.a. technische vragen/auditcommissie/technische commissie/oordeelsvorming/besluitvorming)
- Eerste burap/kadernota, begroting en Tweede burap verliepen volgens planning
- Jaarstukken 2022 en voorstel meircirculaire zijn (te) laat behandeld in de raad
- Jaarstukken kunnen relatief kort voor besluitvorming worden aangeboden (zie bijlage 2).
(relatief late aanlevering verbonden partijen en doorloop accountantscontrole)

Punt van gesprek: **"Hoe krijgen we "rust" in het proces?"**

Datum 16 november 2023

Zaaknummer -

Bijlage 1

Informatiewaarde tussenrapportages

Bij de tussenrapportages spelen twee vragen. De kwaliteitsvraag en de timingsvraag. Voor wat betreft de kwaliteitsvraag gaat dit hoofdzakelijk over het inhoudelijk monitoren van het succes van beleid. Als het gaat om de timingvraag dan gaat dit zowel over de informatie over beleidsvoortgang als over de financiële stand van zaken.

Voor het monitoren van beleid wordt een afzonderlijke sessie voorbereid om te spreken over (maatschappelijk) effectindicatoren. Welke indicatoren zijn passend, actueel en makkelijk te verkrijgen? Is er antwoord op deze vraag wordt periodiek monitoren aan de hand van deze indicatoren mogelijk.

Bij de timingsvraag van tussenrapportages speelt het startmoment van ambtelijk opstellen en bestuurlijk vaststellen een rol. De eerste bestuursrapportage wordt op 31 mei aangeleverd bij de griffie voor raadsbehandeling op 9 juli 2024. Dit houdt in dat het eerste ambtelijk concept eind maart/begin april klaar moet zijn voor bespreking in het management. Daarna volgt het bestuurlijk proces van het college. Eind april bespreking eerste uitkomst en na het meireces definitieve besluitvorming. Met deze planning start ambtelijk het samenstelproces van de Eerste bestuursrapportage begin maart. Het jaar is dan pas twee maanden opweg. Deze periode is in mijn ogen te kort om een goede indicatie te geven van voortgang van beleid?

De Tweede bestuursrapportage wordt tegelijkertijd met de begroting behandeld. Opstellen start ambtelijk na de zomer en in november is de raad aan zet. De informatie over voortgang van beleid is daarmee actueler en de prognose van het jaarresultaat betrouwbaarder. Nadeel is wel dat met behandeling in de november de raad minder goed in positie is om bij te sturen. Het jaar heeft ten slotte minder dan twee maanden te gaan.

Er zit in de huidige P&C cyclus dus een mismatch tussen het kwalitatief goed kunnen rapporteren over voortgang van beleid en het rapporteren over de financiële positie. De huidige opzet is voor de financiële verantwoording acceptabel. Ware het niet dat de timing van de tweede bestuursrapportage de raad minder goed in positie brengt om bij te sturen. Qua beleidsverantwoording lijkt de eerste burap niet passend en de tweede burap beter. Toch is ook dit aan de late kant om echt bij te sturen.

Daarom wil ik onderzoeken of er alternatieven zijn voor de huidige wijze van tussentijdse verantwoording.

Denkrichtingen daarbij zijn:

- Periodieke rapportages/dashboards op basis van de maatschappelijke effectindicatoren met beknopte toelichting
- Periodiek, bijvoorbeeld één keer in de vier maanden met een presentatie in themacommissie(s).

Uiteraard kan dit pas echt worden doorgevoerd als de organisatie meer in control is en aan een aantal randvoorwaarden is voldaan (onder andere maatschappelijke effectindicatoren zijn bekend en een verplichtingenadministratie is ingericht).

Datum 16 november 2023

Zaaknummer -

Bijlage 2

Proces Jaarstukken

In het samenstelproces van de jaarstukken zit een aantal mijlpalen. De belangrijkste daarvan is vaststellen van de jaarstukken voor 15 juli in verband met de tijdige aanlevering aan onze toezichthouder. In de bestuurlijke planning staan de Jaarstukken 2023 geagendeerd voor de raadsvergadering van 18 juni 2024. Uitgaande van vijf weken aanlevertermijn betekent dit dat de jaarstukken uiterlijk 7 mei door het college vastgesteld moeten zijn en dat op 1 mei 2024 de accountantscontrole moet zijn afgerond. Ook heeft de gemeente te maken met jaarverantwoordingen van zorginstellingen die vanuit de IZA standaarden op 1 april hun jaarstukken aanleveren. De controle hiervan bij de Gemeenschappelijke regeling Sociaal kan daarna pas starten. Dit brengt een risico met zich mee voor het samenstelproces en de controle van de jaarstukken.

Bovenstaande planning gaat daarbij uit van een ideale situatie waarin de gehele organisatie goed in control is en de financiële processen volledig op orde zijn. Dat is nu niet het geval, wat een ook risico met zich meebrengt. Momenteel wordt samen met BDO een gedetailleerde planning gemaakt om te kijken wat haalbaar is. Daarnaast zoek ik naar ruimte in het bestuurlijke proces. Uiteraard is het aan de gemeenteraad om aan te geven of en welke ruimte er is.

Denkrichtingen daarbij zijn:

- De jaarstukken gefaseerd in twee delen aanbieden. Het beleidsdeel op de vastgestelde termijn van 5 weken en de jaarrekening (financiële deel) later.
- De aanlevertermijn inkorten (< 5wkn) kan dus eventueel ook alleen voor het financiële deel.
- De jaarstukken eerst in concept en later definitief aanbieden.
- De jaarstukken zonder controlerapport te bespreken in de auditcommissie op basis van een presentatie van BDO over bevindingen en relevante aanbevelingen.
- De behandeling van de jaarstukken verschuiven naar 9 juli voorafgaand aan de Kadernota 2025.